

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS,

9. juuli 2013,

euro kasutuselevõtu kohta Lätis 1. jaanuaril 2014

(2013/387/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 140 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni aruannet ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga aruannet ⁽²⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,

võttes arvesse arutelu Euroopa Ülemkogus,

võttes arvesse neid liikmesriike esindavate nõukogu liikmete soovitusi, mille rahahühik on euro,

ning arvestades järgmist:

- (1) Majandus- ja rahaliidu kolmas etapp algas 1. jaanuaril 1999. Nõukogu otsustas oma 3. mail 1998. aastal Brüsselis toimunud kohtumisel, millest võtsid osa riigipead või valitsusjuhid, et Belgia, Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Portugal ja Soome on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks 1. jaanuaril 1999 ⁽³⁾.
- (2) Otsusega 2000/427/EÜ ⁽⁴⁾ otsustas nõukogu, et Kreeka on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks 1. jaanuaril 2001. Otsusega 2006/495/EÜ ⁽⁵⁾ otsustas nõukogu, et Sloveenia on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks 1. jaanuaril 2007. Otsustega 2007/503/EÜ ⁽⁶⁾ ja 2007/504/EÜ ⁽⁷⁾ otsustas nõukogu,

et Küpros ja Malta on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks 1. jaanuaril 2008. Otsusega 2008/608/EÜ ⁽⁸⁾ otsustas nõukogu, et Slovakkia on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks. Otsusega 2010/416/EL ⁽⁹⁾ otsustas nõukogu, et Eesti on täitnud vajalikud tingimused euro kasutuselevõtuks.

- (3) Vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingule (edaspidi „EÜ asutamisleping“) lisatud protokolli (teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki käsitlevate sätete kohta) lõikele 1 teatas Ühendkuningriik nõukogule, et ta ei kavatses 1. jaanuaril 1999. aastal üle minna majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi. Seda teadet ei ole muudetud. Vastavalt EÜ asutamislepingule lisatud protokolli (teatavate Taanit käsitlevate sätete kohta) lõikele 1 ning Edinburghis 1992. aasta detsembris riigipeade või valitsusjuhtide poolt vastu võetud otsusele teatas Taani nõukogule, et ta ei osale majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis. Taani ei ole taotlenud Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „Eli toimimise leping“) artikli 140 lõikes 2 osutatud menetluse algatamist.

- (4) Otsusega 98/317/EÜ kehtestati Rootsi suhtes Eli toimimise lepingu artikli 139 lõikes 1 määratletud erand. Vastavalt 2003. aasta ühinemisakti ⁽¹⁰⁾ artiklile 4 on Tšehhi Vabariigi, Läti, Leedu, Ungari ja Poola suhtes kehtestatud Eli toimimise lepingu artikli 139 lõikes 1 määratletud erand. Vastavalt 2005. aasta ühinemisakti ⁽¹¹⁾ artiklile 5 on Bulgaaria ja Rumeenia suhtes kehtestatud Eli toimimise lepingu artikli 139 lõikes 1 määratletud erand. Vastavalt Horvaatia ühinemisakti ⁽¹²⁾ artiklile 5 on Horvaatia suhtes kehtestatud Eli toimimise lepingu artikli 139 lõikes 1 määratletud erand.

- (5) Euroopa Keskpank („EKP“) asutati 1. juulil 1998. aastal. Euroopa rahasüsteem asendati vahetuskursimehhanismiga, mille käivitamises lepiti kokku Euroopa Ülemkogu 16. juuni 1997. aasta resolutsiooniga vahetuskursimehhanismi loomise kohta majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis ⁽¹³⁾. Vahetuskursimehhanismi menetlus majandus-

⁽¹⁾ 5. juuni 2013. aasta aruanne (Euroopa Liidu Teatajas seni veel avaldamata).

⁽²⁾ 5. juuni 2013. aasta aruanne (Euroopa Liidu Teatajas seni veel avaldamata).

⁽³⁾ Otsus 1998/317/EÜ (EÜT L 139, 11.5.1998, lk 30).

⁽⁴⁾ EÜT L 167, 7.7.2000, lk 19.

⁽⁵⁾ ELT L 195, 15.7.2006, lk 25.

⁽⁶⁾ ELT L 186, 18.7.2007, lk 29.

⁽⁷⁾ ELT L 186, 18.7.2007, lk 32.

⁽⁸⁾ ELT L 195, 24.7.2008, lk 24.

⁽⁹⁾ ELT L 196, 28.7.2010, lk 24.

⁽¹⁰⁾ ELT L 236, 23.9.2003, lk 33.

⁽¹¹⁾ ELT L 157, 21.6.2005, lk 203.

⁽¹²⁾ ELT L 112, 24.4.2012, lk 21.

⁽¹³⁾ EÜT C 236, 2.8.1997, lk 5.

ja rahaliidu kolmandas etapis (ERM II) kehtestati Euroopa Keskpanga ja euroalaväliste liikmesriikide keskpankade vahel 16. märtsil 2006. aastal sõlmitud lepinguga, millega kehtestatakse vahetuskursimehhanismi töökord majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis ⁽¹⁾.

(6) ELi toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 on sätestatud asjaomaste liikmesriikide suhtes kehtestatud erandi tühistamise menetlus. Vähemalt kord iga kahe aasta jooksul või selle liikmesriigi taotlusel, kelle suhtes on kehtestatud erand, annavad komisjon ja EKP nõukogule aru vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 140 lõikes 1 sätestatud menetlusele. 5. märtsil 2013 esitas Läti ametliku taotluse vastastikuse lähenemise hindamiseks.

(7) Liikmesriikide õigusaktidesse, sealhulgas keskpanga põhikirja tehakse vajalikud muudatused, et tagada nende kooskõla ELi toimimise lepingu artiklitega 130 ja 131 ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ning EKP põhikirjaga („EKPSi ja EKP põhikirj”). Komisjoni ja EKP aruannetes antakse üksikasjalik hinnang Läti õigusaktide kooskõlale ELi toimimise lepingu artiklitega 130 ja 131 ning EKPSi ja EKP põhikirjaga.

(8) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklis 140 nimetatud lähenemiskriteeriume käsitleva protokoll nr 13 artiklile 1 tähendab ELi toimimise lepingu artikli 140 lõike 1 esimeses taandes ettenähtud hindade stabiilsuse kriteerium, et liikmesriigil on püsiva stabiilsustasemega hinnatäitjad ning keskmine inflatsioonimäär vaadelduna ühe aasta kestel enne kontrollimist ei ületa rohkem kui 1,5 protsendipunkti võrra kolme kõige paremaid tulemusi saavutanud liikmesriigi määra. Hindade stabiilsuse kriteeriumi täitmise hindamisel võetakse inflatsiooni mõõtmisel aluseks tarbijahindade harmoneeritud indeks, mis on määratletud nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määruses (EÜ) nr 2494/95 tarbijahindade harmoneeritud indeksi kohta ⁽²⁾. Hindade stabiilsuse kriteeriumi täitmise hindamisel mõõdetakse liikmesriikide inflatsiooni muutust protsentides, võrreldes viimase 12 kuu näitajate aritmeetilist keskmist eelnenud 12 kuu näitajate aritmeetilise keskmisega. Komisjoni ja EKP aruannetes vaadeldi kontrollväärtust, mille arvutamiseks liideti hindade stabiilsuse osas kolme parimaid tulemusi saavutanud liikmesriigi inflatsioonimäärade kaalumata aritmeetilisele keskmisele 1,5 protsendipunkti. 2013. aasta aprillis lõppenud üheaastase ajavahemiku kontrollväärtus oli 2,7 protsenti, kusjuures Rootsi, Läti ja Iirimaa olid hindade stabiilsuse seisukohast kolm kõige paremaid tulemusi saavutanud liikmesriiki ning nende riikide inflatsioonimäärad olid vastavalt 0,8 protsenti, 1,3 protsenti ja 1,6 protsenti.

Põhjendatud on jätta parimaid tulemusi saavutanud liikmesriikide määramisel välja riigid, kelle inflatsioonimäär ei saa teiste liikmesriikide puhul käsitada põhjendatud võrdlusalusena. Sellised kõrvalekaldega riigid on varem kindlaks määratud 2004. ja 2010. aasta lähenemisaruanetes. Praeguses olukorras on põhjendatud mitte võtta parimate näitajate määramisel arvesse Kreekat, kuna kõnealuse riigi inflatsioonimäär ja profiil erinevad oluliselt euroala keskmisest, kajastades suurt kohandamisvajadust ja Kreeka majanduse erandlikku olukorda; Kreeka arvesse võtmine mõjutaks põhjendamatult kontrollväärtust ja seega muudaks kriteeriumi ebaõiglasemaks ⁽³⁾.

(9) Vastavalt protokoll nr 13 artiklile 2 tähendab ELi toimimise lepingu artikli 140 lõike 1 teise taande kohane riigi rahanduse stabiilsuse kriteerium seda, et kontrollimise ajal ei kehti liikmesriigi suhtes ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikes 6 nimetatud nõukogu otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta.

(10) Vastavalt protokoll nr 13 artiklile 3 tähendab ELi toimimise lepingu artikli 140 lõike 1 kolmanda taande kohane Euroopa rahastuseemi vahetuskursimehhanismis osalemise kriteerium seda, et liikmesriik on täitnud Euroopa rahastuseemi vahetuskursimehhanismiga ettenähtud normaalseid kõikumispiire ilma tõsiste pingeteta vähemalt kahe aasta jooksul enne kontrollimist. Eelkõige ei tohi liikmesriik olla sama aja jooksul omal algatusel devalveerinud oma vääringu kahepoolset keskmist vahetuskursi euro suhtes. Alates 1. jaanuarist 1999 on ERM II vahetuskursi kriteeriumi täitmise hindamise raamistik. Selle kriteeriumi täitmise hindamisel analüüsisid komisjon ja EKP oma aruannetes 2013. aasta 16. mail lõppenud kaheaastast ajavahemikku.

(11) Vastavalt protokoll nr 13 artiklile 4 tähendab ELi toimimise lepingu artikli 140 lõike 1 neljanda taande kohane intressimäärade lähenemise kriteerium seda, et ühe aasta jooksul enne kontrollimist ei ületa keskmine nominaalne pikaajaline intressimäär liikmesriigis rohkem kui kahe protsendipunkti võrra kolme hindade stabiilsuse seisukohast kõige paremaid tulemusi saavutanud liikmesriigi määra. Intressimäärade lähenemise kriteeriumi puhul kasutati kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade võrreldavaid intressimäärasid. Intressimäära kriteeriumi täitmise hindamisel võtsid komisjon ja EKP oma aruannetes arvesse kontrollväärtust, mille arvutamiseks liidetakse kolme hindade stabiilsuse seisukohast parimaid tulemusi saavutanud liikmesriigi nominaalsete pikaajaliste intressimäärade aritmeetilisele keskmisele kaks protsendipunkti. Selle põhjal oli 2013. aasta aprillis lõppenud üheaastase ajavahemiku kontrollväärtus 5,5 %.

⁽¹⁾ ELT C 73, 25.3.2006, lk 21.

⁽²⁾ EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1.

⁽³⁾ 2013. aasta aprillis oli 12 kuu keskmine inflatsioonimäär Kreekas 0,4 % ja euroalal 2,2 %, kusjuures vahe peaks prognooside kohaselt järgmistel kuudel veelgi suurenema.

- (12) Vastavalt protokolli nr 13 artiklile 5 esitab lähenemiskriteeriumide täitmise hindamisel kasutatavad andmed komisjon. Komisjon esitas käesoleva ettepaneku koostamiseks vajalikud andmed. Komisjon esitas eelarvet käsitlevad andmed pärast seda, kui liikmesriigid olid 1. aprilliks 2013. aastaks andnud aru vastavalt nõukogu 22. novembri 1993. aasta määrusele (EÜ) nr 3605/93 ⁽¹⁾ ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamise kohta.
- (13) Komisjoni ja EKP koostatud aruannete põhjal, milles hinnatakse, kuidas Läti on täitnud majandus- ja rahaliidu saavutamise seotud kohustusi, tehakse järgmised järeldused.
- a) Läti siseriiklikud õigusaktid, sealhulgas keskpanga põhikiri, on kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 130 ja 131 ning EKPSi ja EKP põhikirjaga;
- b) selle kohta, kuidas Läti on täitnud ELi toimimise lepingu artikli 140 lõike 1 neljas taandes nimetatud lähenemiskriteeriume, on tuvastatud järgmist:
- 2013. aasta aprillis lõppenud üheaastase ajavahe- miku jooksul oli Läti keskmine inflatsioonimäär 1,3 %, mis on allpool kontrollväärtust ja jääb tõenäoliselt selliseks ka lähikuudel;
  - Läti eelarvepuudujääk vähenes usaldusväärset ja jätkusuutlikult allapoole 3 % SKPst 2012. aasta lõpuks; komisjoni soovitusel alusel tühistas nõukogu 21. juuni 2013. aasta otsusega 2013/317/EL ⁽²⁾ otsuse 2009/591/EÜ ⁽³⁾ Läti ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta.
- Läti on olnud ERM II liige alates 2. maist 2005; vahetuskursimehhanismiga liitumisel kohustusid Läti ametiasutused ühepoolselt hoidma lati vahe- tuskursi kõrvalekaldumist keskkursist $\pm 1\%$ piires. Käesolevale hindamisele eelnenud kahe aasta vältel ei kaldunud lati vahetuskurs keskkursist kõrvale rohkem kui $\pm 1\%$ ega olnud surve all;
- 2013. aasta aprillis lõppenud üheaastase ajavahe- miku jooksul oli Läti pikaajaline intressimäär kes- kiselt 3,8 %, mis on allpool kontrollväärtust.
- c) võttes arvesse õigusaktide kooskõla ja lähenemiskritee- riumide täitmisele antud hinnangut ning lisategureid, täidab Läti euro kasutuselevõtu tingimused,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Läti täidab euro kasutuselevõtuks vajalikud tingimused. 2003. aasta ühinemisakti artiklis 4 osutatud erand Läti suhtes tühistatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 9. juuli 2013

Nõukogu nimel
eesistuja
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ EÜT L 332, 31.12.1993, lk 7.

⁽²⁾ ELT L 173, 26.6.2013, lk 48.

⁽³⁾ ELT L 202, 4.8.2009, lk 50.